

Csik Veronika

Végtelenben a végest, végesben a végtelent?

• Bubits Tünde *Hollókék* című kötetéről

Egy újonnan megjelent könyvről írni mindig kihívást jelent, különösen akkor, ha első kötetes szerző könyvéről van szó. Ilyenkor a mű saját életműben való elhelyezésére, az író korábbi műveivel való összevetésre nincs mód. Bubits Tünde zalaegerszegi író, irodalom és ének-zene szakos tanárnő (a 2015. évi zalaegerszegi Ünnepi Könyvhéten bemutatott) *Hollókék* című, magyar és angol nyelvű kötete, mindezek mellett olvasóként és irodalommal foglalkozó emberként is nagy feladat elé állított.

A kisregény annak ellenére, hogy a kultúrkörünkben jól ismert motívumokat (rózsa, a sors fonala, Párkák) és témákat (szerelem-szeretet-gyűlölet, élet és pusztítás, sors és sorsalakítás) használ, összetett és többretegű írás, melyet családregegyként, fantasyként és mitikus szövegek összességéként is olvashatunk. Műfaját tekintve leginkább felnőtteknek szánt mese-regény, lírai, szentencia-szerű betétekkel, de ugyanúgy nevezhető fantasy-mesének is, az író által megteremtett különleges atmoszférájú világ miatt. A populáris irodalomban különösen nagy népszerűségnek örvendő műfaj a klasszikus irodalmi kánon felől nézve még mindig marginális helyet foglal el. Tolkien *A Gyűrűk Ura* trilógiája volt a legfontosabb mérföldkő a fantasy mint szépirodalmi műfaj kanonizációjában, annak ellenére, hogy irodalmi előképei már a huszadik század előtt is megjelentek.

Bubits Tünde műve egy titkokkal és szenvedéllyel teli világba kalauzol bennünket. „A sziget lomha mozgással követte a hajnalt. Nem önszántából. Fekete fénynyelők cipelték a rétek fölött, a hegyek fölött, az örök idő felé. Semmi más nem volt. Csak örök hajnal. Ennyi fényt bírtak el, s ennyi fény kellett örök életükhöz. Sejtelmes félhomály.” A címben szereplő, a szigeten lakó fiú nevét egy hollókék színű rózsáról kapta, mely egyben eredetmondájának az alapja is. „Hollókék: egy rózsakertész leszármazottjának tudhatta magát. Amaz kísérletező kedvében újabb és újabb fajtákat nemesített, a legsikerültebb a hollókék rózsa volt a gyönyörök illatával és színével.” Boldizsár Ildikó mesekutató *Rózsák a tündérmesékben*¹ című tanulmányában a rózsa sokrétű szimbolikájára hoz példákat a különböző mesékből. Mint kifejti: a növény általában a titkot, titokzatosságot, szerelmet, örömet, szépséget és a vonzalmat szimbolizálja. Jelenthet azonban gyűlöletet, taszítást, romlottságot és fájdalmat is. Bubits Tünde kötetét a rózsa motívumának különböző

¹ <http://esolap.hu/archive/entryView/672>

aspektusai mind-mind átszövik. Hollókék származása önmagában a *nagy titkot* szimbolizálja, de a címadás megtévesztő, a szövevényes cselekményben a karakteresebb női szereplők mellett ő csak mellékszereplő, aki az időtlenséget, az örök tétlenséget és várakozást testesíti meg. Nagypja, a sziget katakombáiba száműzött kertészkirály összetettebb karakter, ő már átélte mindazt, amiről unokája csak álmodozik. Megélte a nagy, szenvedélyes szerelmet és elvesztésének fájdalmát. Az ő esetében a rózsza a szerelem és a paradicsomi boldogság motívumaként jelenik meg. „A pár hónap édenné változtatta a halottak birodalmát: a férfi sziporkázó ötletei varázskertté tették. Fényvirágok nyíltak mindenféle, játékos, pazar pompával, színekkel.” A mozaikszerűen felépített történet másik eseményszálán egy ikerpár története rajzolódik ki. A Jég és lánytestvére, Ég közti kapcsolat egyszerre nyomasztó és baljóslatú. A fiú természetellenes rajongása testvére iránt előrevetíti mindazt a pusztulást, amit az őrjöngő és vak bosszúvágy okozhat, ami megpecsételi az egész sziget sorsát is. Jég esetében a rózsza erőszakos, fájdalmat és sebeket ejtő aspektusa érvényesül. A párhuzamos szálon futó események metszéspontját a két központi szereplő, Tűnőfény (Ég unokája) és Lacrimosa (a kertészkirály szerelemgyereke) találkozása adja. Mindkét nőt a honvágy, a kirekesztettség és a megvetettség érzése kínozza. Míg a negyedrészt ember Tűnőfényt az a vágy hajtja, hogy eljusson az álmaiban látott örök hajnal szigetére, addig Lacrimosa saját múltja és lelkiismerete elől menekül. Tragédiájuk ironikus módon az, hogy az időtlen szigetre már későn érkeznek, nem tudják megmenteni sem a szigetet, sem az őket váró Rózsaapát és Hollókéket. „A két férfi a szerelem gondolatába kapaszkodott: az egyik a megélt, a hajdanvolt érzés felé kúszott, a másik a meg nem élt, elképzelt ideába, hátha ideér, megmenti Tűnőfényt, hiszen ez volt az ígéret. A romlatlan testek romlani kezdtek, a várakozás pedig a végtelenbe foszlott. (...) Az ideérkező két nő döntött, legyen minden a tűzé.”

Bubits Tünde története nem adja könnyen magát, ahhoz sűrű és a bonyolult cselekményszálak csak lassan, többszörös újraolvasás után rajzolódni ki. Mindezek mellett az író a lineáris történetmondás helyett, az időrendet figyelmen kívül hagyó szövegegységekkel és az ezeket megszakító lírai betétekkel, mozaikszerűen építi fel a cselekményt. Ezzel együtt, a szöveg rövid, tömör mondatokból építkezik, és gyakori a szöveghelyek hiánya is, nagyobb teret adva az olvasói képzeletnek. A korábban említett, az egész kisregényen végigvonuló rózsza-motívum mellett az idő, az időtlenség, az élet örökös körforgása is központi elemként fordul elő. Bubits Tünde fantasy-meséje olvasásakor éppen az az izgalmas, hogy amíg a kapcsolódási pontokat keressük az egyes fejezetek között, addig súlyosabb jelentéstartalmak is értelmet nyernek, mint például a kitaszítottság érzése. Lacrimosa és Tűnőfény a gyökereiket és származásuk titkát keresik, Jeget – miután embertelen kínokat vállal, hogy Ég nyomára bukkanjon – kitaszítja a közösség. Bubits Tünde kötete a népszerű műfaj ellenére nem akar széles olvasó közönséghez szólani, közismert motívumokkal átszótt, rétegelt magánmitológiát alkotott. A kötet kapcsán mindenképp meg kell említeni Németh Miklós grafikusművész igényes, a szöveggel szoros egységet alkotó illusztrációit is.

(*Pannon Tükör Könyvek, 2015*)